

СОФИ ЪРУИН

Наръчник на
младата дама

за любна
богат съпруг

Превод от английски
Весела Ангелова

*На Фран, който ме подтикна да започна
И на семейството ми, което ме насърчи да продължа*

*Тя нямаше високо мнение за мъжете и за брака, но държеше да се омъжи, защото това беше наложително за образованите млади дами, чиито семейства не бяха заможни, и макар и да не бяха сигурни, че ще им донесе щастие, за тях той представляваше най-добрата гаранция за избавлението им от нищетата.**

*Джейн Остин, Гордост и предразсъдъци**

* Прев. Стоянка Сербезова-Леви, Сиела, 2022 г., с. 150. – Б. пр.

1

Нетли Котидж, Бидингтън, Дорсетшър, 1818 г.

– НЯМА ДА СЕ ОЖЕНИШ ЗА МЕН? – повтори невярващо госпожица Талбот.

– Боя се, че не – отвърна господин Чарлс Линфийлд. Лицето му се сгърчи в извинителна гримаса от оня вид, с който човек си признава, че не може повече да остане на празненството за рождения ден на приятел, а не когато прекратява двугодишен годеж.

Кити се взря в него неразбиращо. Катрин Талбот – Кити за семейството си и най-близките си познати – не беше свикнала да не разбира. Всъщност беше известна сред семейството си и като цяло в Бидингтън с бързия си ум и таланта си за практически разрешаване на проблеми. А ето че в този момент се чувстваше доста объркана. Тя и Чарлс трябваше да се оженят. Знаеше го от години... а сега нямаше да стане? Какво би трябвало да каже, да почувства човек, като се изправи срещу такава вест? Всичко се беше променило. И все пак Чарлс все още *изглеждаше* същия, облечен в дрехи, каквито го беше виждала хиляди пъти да носи, с онзи небрежен стил, който би могъл да се размине само на заможните: елек със сложна бродерия, но зле закопчан, крещящо ярко шалче, което по-скоро беше преминало през изтезание, вместо да бъде завързано. Та той би трябвало поне да се об-

лече подходящо за случая, мислеше си Кити, докато гледаше ужасното шалче с надигащо се в гърдите ѝ негодувание.

Част от гнева ѝ явно се беше изписал на лицето ѝ, защото внезапно Чарлс смени влудяващия си вид на извинителна снизходителност и придоби изражение на намусен ученик.

– О, не би трябвало да ме гледаш така – рече той. – Не е като да сме били някога *официално* вречени един на друг.

– Официално вречени един на друг ли? – Самообладанието ѝ се завърна с пълна сила и тя откри, че всъщност е доста вбесена. Безнадежден кретен. – Говорим за брак през последните две години. Отложихме го толкова заради смъртта на майка ми и болестта на баща ми! Ти ми *обеща*... обеща ми толкова много неща.

– Само детски приказки – протестира той и добави инатливо – и освен това нямаше как да отменя нещата, когато баща ти беше на прага на смъртта. Това би било съвсем неприемливо.

– О, и предполагам, че сега, когато е мъртъв – няма и месец, откакто е погребан – можеш най-сетне да ме зарежеш? – вбесено изрече тя. – Наистина ли това е далеч „по-приемливо“?

Той прокара ръка през косата си и хвърли бърз поглед към вратата.

– Чуй, няма смисъл да го обсъждаме, когато си в такова състояние. – Тонът му беше като на човек, минаващ през върховно изпитание, докато в същото време сдържа търпението си. – Може би трябва да си тръгна.

– Да си тръгнеш? Не можеш просто да изгърсиш такава новина, без да дадеш обяснение. Видяхме се едва миналата седмица и обсъждахме да се оженим през май – след няма и три месеца.

– Може би просто трябваше да напиша писмо – промърмори сякаш на себе си той, без да сваля пълния си с копнеж

поглед от вратата. – Мери каза, че това било най-добрият начин, но аз си мисля, че с писмото щеше да е по-лесно. Не мога да мисля трезво, когато ми крещиш.

Кити се абстрахира от многото си причини за гняв и с инстинкта на истински ловец се съсредоточи върху очебийната информация.

– Мери? – изрече рязко. – Мери Спенсър? И какво точно общо има госпожица Спенсър с това? Не бях разбрала, че се е върнала в Бидингтън.

– Ах, да, да, ами такава, тя се върна, така е – запъна се господин Линфийлд, а по челото му избиха капки пот. – Майка ми я покани да поостане известно време при нас. За сестрите ми беше толкова хубаво да си имат още една приятелка.

– И ти си говорил с госпожица Спенсър за края на годежа ни?

– Ах, да, ами тя показва истинско съчувствие към положението – и на *двама* ни – и би трябвало да кажа, че беше добре да мога... да говоря с някого за това.

Миг мълчание. След това, почти небрежно, Кити запитва:

– Господин Линфийлд, възнамерявате ли да предложите брак на госпожица Спенсър?

– Не! Тоест, такава... ние вече... И така си помислих, че е най-добре... да дойда тук...

– Разбирам – каза Кити. И наистина разбираше. – Е, предполагам, че трябва да ви поздравя за оказаното ми доверие, господин Линфийлд. Истински подвиг е един мъж да предложи на една жена, докато всъщност е сгоден за друга. Браво, наистина.

– Точно това правиш винаги! – оплака се господин Линфийлд, най-накрая събрал малко кураж. – Извърташ всичко така, че човек накрая не знае какво да мисли. А мина ли ти през ум, че може би съм искал да пощадя чувствата ти? Че не съм искал да ти кажа истината – че ако искам да направя

кариера в политиката, трудно бих могъл да бъда женен за някоя като *теб*?

Подигравателният му тон я стресна.

– И какво точно би трябвало да означава това? – настоя тя.

Той разпери ръце, все едно я подканваше да се огледа. Кити не го направи. Знаеше какво ще види, защото бе стояла в тази стая през всеки ден от живота си: износените столове, струпани на топло пред камината, някога елегантния килим, сега прояден от молци и ухабен, някога отрупаните с книги лавици сега стояха празни.

– Може и да живеем в същия град, но сме от различни *светове*. – Отново размахна ръце. – Аз съм син на скуайър! А мама и госпожица Спенсър ми помогнаха да разбера, че не мога да си позволя *mésalliance**, ако възнамерявам сам да си създам име.

Кити никога не беше чувала толкова ясно звука на сърцето си, което блъскаше като барабан в ушите ѝ. *Mésalliance*, това ли беше тя?

– Господин Линфийлд – изрече внимателно, но хапливо. – Нека не се лъжем. Вие нямахте проблем с нашия годеж, докато отново не срещнахте красивата госпожица Спенсър. Син на скуайър, казвате! Не бих очаквала семейството ви да оправдае такова неджентълменско поведение. Може би би трябвало да съм доволна, че се показахте толкова абсолютно безчестен, преди да е станало твърде късно.

Тя нанесе всеки удар с прецизността и силата на Джентълмен Джаксън** и Чарлс – вече завинаги щеше да остане господин Линфийлд – залитна назад.

– Как можеш да кажеш подобно нещо? – ужаси се той. – Това не е *неджентълменско*. Ставаш доста истерична. –

* Брак с човек с по-ниско социално положение (фр). – Б. пр.

** Джон Джаксън, английски боксьор от края на осемнайсети и началото на деветнайсети век. – Б. пр.

Сега господин Линфийлд се потеше обилно и се гърчеше неудобно. – Бих искал да си останем най-добри приятели, трябва да разбереш, Кит...

– *Госпожица Талбот* – поправи го тя с ледена учтивост. През тялото ѝ се надигаше яростен крясък, но тя го съдържа и рязко посочи вратата. – Ще ми простите, ако ви помоля да напуснете, господин Линфийлд.

След бърз поклон той припряно избяга от нея, без да поглежда назад.

Кити остана неподвижно за момент и съдържа дъха си, сякаш за да предотврати тази катастрофа да се разгърне още повече. След това отиде до прозореца, през който струеше утринното слънце, облегна чело на стъклото и бавно издиша. От този прозорец имаше пряк изглед към градината: нарцисите тъкмо започваха да цъфтят, зеленчуковата площ все още тънеше в плевели, свободните пилета си проправяха път през тях и си търсеха червейчета. Животът отвън продължаваше, а ето че от нейната страна на стъклото всичко беше напълно съсипано.

Бяха сами. Напълно и абсолютно сами сега, без никого, към когото да се обърнат. Мама и тате вече ги нямаше и в този час на най-мъчителна нужда, когато повече от всякога копнееше да получи съвета им, не можеше да го стори. Просто не беше останал никой, към когото да се обърне. В нея се надигаше паника. Какво щеше да прави сега?

Можеше да остане в същата поза още няколко часа, ако не я беше прекъснала най-малката ѝ сестра, десетгодишната Джейн, която нахлу само след няколко минути, наперена като кралски вестител.

– Кити, къде е книгата на Сесили? – запита тя настоячиво.

– Вчера беше в кухнята – отвърна Кити, без да отмества поглед от градината. Този следобед трябваше да оплевят ле-

хата на артишока и скоро трябваше да го засеят. Разсеяно чу как Джейн вика на Сесили, за да ѝ предаде думите ѝ.

– Проверила е там – дойде отговорът.

– Е, да провери отново – нетърпеливо я отрязва Кити и махна с ръка.

Вратата се отвори и се затвори с трясък.

– Казва, че не е там и ако си я продала, ще се разстрои много, защото ѝ беше подарък от викария.

– О, за бога – сопна се Кити, – кажи на Сесили, че не мога да се грижа за глупавата ѝ книга от викария, защото току-що бях изоставена и са ми необходими няколко минути, за да се възстановя, толкова много ли искам!

Скоро след като Джейн предаде на Сесили това необичайно послание, цялото семейство – четирите сестри на Кити и кучето Брамбъл – се струпаха в гостната и незабавно огласиха пространството.

– Кити, каква е тая работа, дете господин Линфийлд те е зарязал? Нима наистина го е сторил?

– Никога не съм го харесвала, все ме потупваше по главата сякаш съм дете.

– Книгата ми *не* е в кухнята.

Кити им разказа колкото се можеше по-накратко какво беше станало, главата ѝ все още беше опряна на стъклото. След това настъпи мълчание, а сестрите ѝ се спогледаха объркани. След малко Джейн, която беше започнала да се отегчава, отиде до скърцащото пиано и наруши мълчанието, като изсвири весела мелодия. Джейн никога не беше посещавала уроци по музика, но наваксваше липсата си на талант със страст и със сила.

– Колко ужасно – най-сетне изрече потресена Беатрис, която с деветнайсетте си години беше най-близо до Кити и по възраст, и като характер. – О, Кити, миличка, съжалявам. Сигурно си съкрушена.

Кити рязко обърна глава.

– Съкрушена? Беатрис, това въобще не е проблемът. Без брака ми с господин Линфийлд сме съсипани. Тате и мама може и да напуснаха къщата, но в същото време оставиха забележителен по размер дълг. Зависех от богатството на Линфийлд, за да ни спася.

– Щяла си да се омъжиш за господин Линфийлд заради *богатството* му? – запита Сесили с осъдителни нотки в гласа си. Интелектуалката в семейството, осемнайсетгодишната Сесили притежаваше в известна степен свръхразвито чувство за морал.

– Е, определено причината не беше в неговата почтеност и джентълменска чест – горчиво отвърна Кити. – Просто ми се иска да бях проявила разум да се омъжа по-скоро. Не трябваше да отлагаме сватбата, когато мама почина, знаех си, че с дългия годеж си прося неприятности. Като се сетя, че татко мислеше, че това би изглеждало неуместно!

– Колко зле са нещата, Кити? – запита Беатрис. Кити я гледа мълчаливо в продължение на няколко мига. Как можеше да им каже? Как би могла да им обясни какво щеше да ги сполети?

– Положението... е сериозно – изрече тя внимателно. – Татко е преипотекирал къщата при някои доста непочтени хора. Продажбите, които направих – книгите ни, сребърните прибори, някои от бижутата на мама – бяха достатъчни, за да ни оставят на мира за известно време, но на първи юни ще се завърнат. Няма и четири месеца дотогава. И ако нямаме достатъчно пари или доказателство, че можем да започнем да им плащаме, тогава...

– ...ще трябва да напуснем? Но това е нашата къщата. – Устната на Хариет потрепери. Втората най-малка сестра, тя беше по-чувствителна от Джейн, която поне бе спряла да свири и сега седеше кротко на табуретката и я наблюдаваше.

Кити нямаше сили да им каже, че им предстои нещо по-лошо от напускането на къщата. Че продажбата на Нетли Котидж едва би покрила дълговете им и нямаше да им остане нищо, с което да се издържат. Без да има къде да отидат и без ясни източници на доходи, бъдещето им се очертаваше твърде мрачно. Нямаше да имат друг избор, освен да се разделят, разбира се. Тя и Беатрис биха могли да си намерят някаква работа в Солсбъри или в някой от по-големите близки градове, може би като домашни прислужници, или като прислужници на някоя дама, ако бяха наистина късметливи. Сесили... Е, Кити не можеше да си представи Сесили да пожелае или да може да работи за някого, но с нейното образование би могла да опита да преподава. Хариет – о, Хариет беше толкова млада – би могла да прави същото. Някъде, където щеше да има покрив и храна. А колкото до Джейн... Госпожа Палмър от града, колкото и злобна да беше, винаги бе изпитвала известна привързаност към Джейн. Би могла да бъде убедена да я прибере, докато не порасне достатъчно, за да си намери работа и тя.

Кити си представи как всичките ѝ сестри се разделят, разпилени от вятъра. Щяха ли отново да бъдат заедно, така както бяха сега? И какво би станало, ако сценарият се окажеше дори още по-ужасяващ? Пред погледа ѝ проблеснаха видения как всички те са сами, гладни и отчаяни. Не беше изплакала и една сълза за господин Линфийлд – той не заслужаваше сълзите ѝ – но сега гърлото ѝ се стегна болезнено. Вече бяха изгубили толкова много. На нея се беше паднало да им обясни, че мама няма да оздравее. Тя им беше съобщила вестта за смъртта на татко. И как сега да им обясни, че най-лошото тепърва предстои? Не намираше думите. Кити не беше майка им, която можеше да измъкна успокоение от въздуха като магия, нито беше баща им, който винаги

повтаряше, че нещата ще се оправят с такава увереност, че те принуждаваше да му повярваш.

Не, Кити беше тази, която решаваше семейните проблеми – обаче това беше твърде голямо предизвикателство, което да преодолее само със силата на волята си. Отчаяно копнееше да има някой, с когото да сподели този товар, твърде тежък за крехката ѝ двайсетгодишна възраст, но нямаше. Сестрите ѝ бяха вторачени в нея, толкова сигурни, че дори и сега ще успее да оправи всичко. Както го беше правила винаги.

Както *би* го правила винаги.

Времето за отчаяние беше отминало. Тя нямаше – не би могла – да се остави да бъде победена толкова лесно. Преглътна сълзите си и изправи рамене.

– Разполагаме с повече от четири месеца до първи юни – обяви решително и се отдръпна от прозореца. – Времето е съвсем достатъчно. Вярвам, че можем да постигнем нещо наистина изключително. В град като Бидингтън успях да си намеря богат годеник. Макар да се оказа негодник, няма причина да не вярваме, че упражнението може да се повтори с лекота.

– Не мисля, че наблизо живеят други богати мъже – изтъкна Беатрис.

– Така е! – весело и с неестествено блеснали очи отвърна сестра ѝ. – Ето защо трябва да опитам по-благодатна почва. Беатрис, сега ти отговаряш... Защото се налага да замина за Лондон.